Voorwaarden Ontwikkelfonds Warmte

Laatst gewijzigd op 10 februari 2026

Contact
Karlijn Stokkers
fondsen@energiesamen.nu
06 31 01 14 75

Inhoud

1. Over het Ontwikkelfonds Warmte 2
1.1 Inleiding 2
1.1.2 Het Ontwikkelfonds Warmte 2
1.1.3 Doel en opzet van de pilot 2
1.1.4 Ondersteuning en kennisdeling 2
1.1.5 Financieringsvoorwaarden en leningskarakter 2
1.2 Waarom is het Ontwikkelfonds Warmte nodig? 2
1.3 Wie komen voor financiering in aanmerking en vanaf wanneer? 3
1.4 Financiering kosten 4
1.4.1 Welke kosten worden er voorgefinancierd? 4
1.4.2 Financieringscondities 4
2. Aanvragen ontwikkellening 6
2.1. De aanvraag van een ontwikkellening 6
2.1.1 Vanaf wanneer aanvragen 6
2.1.2 Aanvangscriteria 6
3. Oprichten warmtebedrijf 8
4. Uitvoering en rapportage 10
4.1 Betaling vanuit een projectdepot 10
4.2 Kwartaalrapportage aan de Fondsmanager 10
5. Kritieke situaties 11
5.1 Procedure bij stagnatie van het project 11
5.2 Pauze project 11
6. Afsluiting project 13
6.1 Overdracht 13
6.2 Financial close 13

1. Over het Ontwikkelfonds Warmte

1.1 Inleiding

Collectieve warmte in eigendom van bewoners heeft veel voordelen en is toekomstbestendig. Op dit moment is voor maar een klein deel van de buurten in Nederland een centrale en grootschalige oplossing beschikbaar.

We kunnen de warmtetransitie versnellen door bewonerscollectieven in staat te stellen warmtevoorzieningen te ontwikkelen en te beheren met positieve sociale, ecologische en financiële effecten voor de gemeenschap. In staat stellen betekent het scheppen van randvoorwaarden zodat bewoners een rol kunnen spelen en toegang hebben tot kennis, ondersteuning en geld. Daarmee kunnen bewonerscollectieven die dat willen aan de slag.

1.1.2 Het Ontwikkelfonds Warmte

Het Ontwikkelfonds Warmte speelt in op deze behoefte en is een pilot. Op basis van het bestaande Ontwikkelfonds voor Energiecoöperaties (OEC) dat gericht is op zon en wind opwekprojecten, hebben Energie Samen en Nationaal Groenfonds een plan opgesteld met als doel om 25 collectieve warmteprojecten te ondersteunen en waar mogelijk tot Financial Close te begeleiden. Het Ministerie van Klimaat en Groene Groei heeft dit plan goedgekeurd en heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld. Het Nationaal Groenfonds is de fondsbeheerder van het fonds en Coöperatie Energie Samen UA heeft de rol van fondsmanager. Met de oprichting van het Ontwikkelfonds Warmte wordt een belangrijke eerste stap gezet richting de opschaling naar 1.000 en uiteindelijk 2.500 wijken in Nederland met een coöperatieve collectieve warmtevoorziening.

1.1.3 Doel en opzet van de pilot

Met deze pilot wordt onderzocht welke parameters essentieel zijn voor een toekomstig revolverend fonds, waaronder risico's en slagingskansen per fase van het ontwikkeltraject, mijlpalen en bijbehorende maximale leenbedragen met benodigde risico-opslagen per fase, het belang van lokaal draagvlak, benodigde projectmatige ondersteuning en een inventarisatie van de huidige financieringsinstrumenten.

Het Ontwikkelfonds Warmte biedt energiecoöperaties en gemeenten de mogelijkheid hun (financiële) slagkracht te vergroten zodat op die manier meer collectieve, hernieuwbare energieprojecten kunnen worden gerealiseerd en op die manier ervaring wordt opgedaan die relevant is bij de ontwikkeling van toekomstige warmtenetten.

1.1.4 Ondersteuning en kennisdeling

Naast het verstrekken van financiering biedt het Ontwikkelfonds Warmte initiatieven tevens toegang tot relevante informatie waarmee initiatieven effectief en efficiënt worden ondersteund. Zo worden kennis en ervaringen uit de projecten actief met elkaar gedeeld waardoor risico's tijdens de ontwikkelingsfase worden verlaagd en de opschaling van warmte-initiatieven kan worden versneld. De kennis die wordt ontwikkeld is beschikbaar voor de hele warmtetransitie.

1.1.5 Financieringsvoorwaarden en leningskarakter

Deze voorwaarden zijn bindend voor initiatiefnemers (de energiecoöperaties), die voornemens zijn een collectief warmteproject te bouwen en hierin al stappen hebben gezet en daarbij een beroep willen doen op financiering vanuit het Ontwikkelfonds Warmte. In dit document wordt onder andere beschreven wie voor een Ontwikkellening in aanmerking komen, waaraan de ontwikkelprojecten moeten voldoen en wat de financieringsvoorwaarden en financieringscondities zijn.

Een lening van het Ontwikkelfonds Warmte heeft geen vooraf vastgestelde looptijd. De Fondsmanager beoordeelt, mede op basis van de ontvangen informatie van de Kwaliteitsmanager, of er voldoende voortgang wordt gemaakt. Indien een project door omstandigheden langdurig stil komt te liggen en/of binnen het project onvoldoende stappen worden gezet, kan de Fondsmanager besluiten aanvullende voorwaarden te stellen of de lening te beëindigen.

1.2 Waarom is het Ontwikkelfonds Warmte nodig?

De warmtetransitie vraagt om nieuwe collectieve oplossingen die betaalbaar en duurzaam zijn en gedragen worden door bewoners. Bewonerscollectieven en energiecoöperaties zijn bij uitstek in staat om warmtevoorzieningen te

ontwikkelen die niet alleen ecologische voordelen opleveren, maar ook sociale en financiële meerwaarde creëren voor de gemeenschap. Toch lopen deze initiatieven in de praktijk vaak tegen structurele barrières aan.

In tegenstelling tot commerciële of publieke projectontwikkelaars beschikken bewonerscollectieven meestal niet over een projectportfolio waarmee risico's kunnen worden gespreid. Verder worden deze initiatieven vaak grotendeels door vrijwilligers gedragen, hebben ze weinig of geen startkapitaal en kunnen ze de risicovolle aanloopkosten van een warmteproject niet zelfstandig dragen. Juist in deze ontwikkelfase zijn middelen nodig voor onderzoeken, procesbegeleiding en professionele ondersteuning. Zonder toegang tot kapitaal en kennis stranden veel kansrijke projecten nog voordat ze goed en wel zijn gestart.

Het Ontwikkelfonds Warmte vult dit gat door financiering en ondersteuning beschikbaar te stellen voor de ontwikkelfase. Daarmee krijgen bewonerscollectieven de mogelijkheid om hun projecten professioneel uit te werken en de stap naar financial close en aansluitend realisatie te zetten. Door kennis en ervaring tussen projecten te delen, worden risico's verder verkleind en kan opschaling worden versneld.

Het fonds is daarmee een noodzakelijke randvoorwaarde om bewonersinitiatieven in staat te stellen hun rol in de warmtetransitie te vervullen. Het versnelt de verduurzaming van wijken en maakt de weg vrij voor honderden coöperatieve warmteprojecten die lokaal eigenaarschap, draagvlak en toekomstbestendige energievoorzieningen combineren.

1.3 Wie komen voor financiering in aanmerking en vanaf wanneer?

Eindgebruikers die zich in een energiecoöperatie hebben georganiseerd komen in aanmerking voor financiering uit het Ontwikkelfonds Warmte.

Daarnaast dient het project zich in mijlpaal C van het buurtproces te bevinden, ofwel aan het van de initiatiefase.

Zodra een energiecoöperatie zich bij de Fondsmanager meldt, wordt een Kwaliteitsmanager aan het project toegewezen.

De Kwaliteitsmanager gaat in gesprek met de energiecoöperatie om te bekijken of aan de aanvangscriteria is voldaan en of redelijkerwijs binnen zes tot negen maanden na de eerste intake een door alle belanghebbenden gedragen Buurtenergieplan gerealiseerd kan worden. Dit Buurtenergieplan is gericht op het ontwikkelen van een collectieve warmteoplossing met een duurzame bron in eigendom van de bewoners van het plangebied. De Kwaliteitsmanager informeert de Fondsmanager over zijn/haar bevindingen met betrekking tot de geschiktheid van het project.

1.4 Financiering kosten

1.4.1 Welke kosten worden er voorgefinancierd?

De kosten die in aanmerking komen voor financiering met een Ontwikkellening zijn:

- Projectontwikkelkosten
- Kosten kwaliteitsmanager en kennisontwikkeling

1. Projectontwikkelkosten
Projectontwikkelkosten zijn kosten die gemaakt worden in de risicovolle voorfase van een warmteproject. Alle activiteiten die een energiecoöperatie onderneemt in de ontwikkelfase zoals beschreven in de Handleiding aanvraag lening Ontwikkelfonds Warmte, vallen hieronder, te vinden in de bibliotheek. Deze activiteiten dragen bij aan het behalen van de Financial Close en vergroten de kans dat het warmteproject daadwerkelijk gerealiseerd kan worden.

- Voorbeelden van kosten die hieronder vallen, zijn:
- Kosten voor het opstellen van een finaal investeringsplan
- Kosten voor het ontwikkelen van een aanbod aan bewoners
- Kosten voor het begeleiden van de energiecoöperatie en/of voor het begeleiden van de besluitvorming
- Kosten voor het begeleiden van het selectieproces van leveranciers
- Kosten voor het aanvragen van vergunningen
- Kosten voor de uitvoering van het technisch en financieel onderzoek
- Kosten voor juridische begeleiding bij en het opstellen van de overeenkomsten

2. Kosten Kwaliteitsmanager en kennisontwikkeling
Het Ontwikkelfonds Warmte heeft een dubbele doelstelling: (1) het realiseren van collectieve warmteprojecten, zodat zichtbaar wordt dat de coöperatieve warmteroute in Nederland breed toepasbaar is, en (2) het toegankelijker en efficiënter maken van deze route voor toekomstige bewonerscollectieven. Door kennis te delen en te leren van de opgedane ervaringen streven we ernaar de doorlooptijd van de ontwikkelfase te verkorten en de kosten te verlagen.

Om die reden is kennisontwikkeling een expliciete voorwaarde voor het toekennen van een Ontwikkellening aan een energiecoöperatie. De energiecoöperatie moet actief bijdragen aan het ontwikkelen en delen van kennis en kennisproducten die de realisatie van lokale, duurzame, collectieve warmtenetten in eigendom van bewoners ondersteunen. De verwachting is dat zowel de projecten zelf als andere initiatieven al in de pilotfase profiteren van deze gezamenlijke kennisopbouw.

Er worden Kwaliteitsmanagers ingezet die een essentiële bijdrage leveren aan beide doelstellingen. De kwaliteitsmanagers bewaken de voortgang van de projecten (continue kwaliteitscontrole), dragen bij aan (proces)verbeteringen en faciliteren dat opgedane kennis wordt vertaald naar bruikbare standaarden die toekomstige projecten helpen en kosten verlagen. Om die reden wordt de Kwaliteitsmanager al bij de intake betrokken en ondersteunt hij/zij gedurende het ontwikkelproces zowel gevraagd als ongevraagd de energiecoöperatie. Daarnaast voert de Kwaliteitsmanager maandelijks een voortgangsgesprek met de coöperatie en vindt er ieder kwartaal een fysieke afspraak plaats. Bij deze gesprekken is het van belang dat niet uitsluitend met de projectleider wordt gesproken, maar dat ook bestuursleden en/ of betrokken leden uit relevante werkgroepen aansluiten, zodat voortgang, kwaliteit en besluitvorming kunnen worden besproken.

De kosten voor de kwaliteitsmanager en de kennisontwikkeling worden (deels via de verstrekte leningen) gefinancierd vanuit het Ontwikkelfonds Warmte.

1.4.2 Financieringscondities

*Na de laatste update van februari 2026 is dit gewijzigd. Het maximaal richtleenbedrag is verhoogd van € 1.000.000 naar € 2.500.000 per warmteproject. Het maximale richtleenbedrag is mede afhankelijk van de verwachte omvang van het warmteproject. Een nadere toelichting hierop is te vinden op de website.

Leenbedragen en eigen middelen
Voor deze pilot van het Ontwikkelfonds Warmte wordt uitgegaan van een maximaal richtleenbedrag van €1.000.000* per warmteproject. Verder wordt maximaal 80% van de totale kosten (=totale projectbegroting van de ontwikkelfase)

gefinancierd. De wettelijk vereiste Eigen Bijdrage van de energiecoöperatie bedraagt dus minimaal 20%. Hierbij kunnen zowel financiële middelen als uren van vrijwilligers worden meegenomen bij de berekening van de eigen bijdrage.

Wanneer de aanvraag wordt goedgekeurd, wordt het volledige leenbedrag gereserveerd en in fases toegekend. Dit biedt financiële zekerheid voor het ontwikkeltraject.

Meerderheidsbelang in (op te richten) warmtebedrijf
Het doel van het warmteinitiatief is om zich te ontwikkelen tot een warmtebedrijf waarin bewoners de volledige zeggenschap hebben. Volgens de huidige Wet collectieve warmte (Wcw) is het echter nog niet toegestaan dat publieke partijen een minderheidsaandeel hebben in een warmtegemeenschap. Er is een motie aangenomen om te onderzoeken of dit mogelijk gemaakt kan worden. Dit zou in 2027 mogelijk in de warmtewet aangepast kunnen worden. Hier is echter nog geen zekerheid over. Een minderheidsaandeel van een andere partij, danwel publiek danwel privaat is wel mogelijk voor warmtebedrijven die minder dan 1500 aansluitingen hebben.

Dit betekent dat coöperaties die een Ontwikkellening via het Ontwikkelfonds Warmte aanvragen (en meer dan 1500 aansluitingen verwachten), twee opties hebben:

óf zij streven naar 100% eigendom van het warmtebedrijf, zodat de zeggenschap volledig bij de bewoners blijft,

óf zij werken toe naar een beoogd meerderheidsaandeel en maken hier duidelijke afspraken over met hun samenwerkingspartner(s), vastgelegd in contracten en overeenkomsten.

Het fonds is gevuld met publiek geld (ministerie KGG) het kan daarom alleen bedoeld zijn voor warmtebedrijven waar bewoners en lokale bedrijven binnen het werkgebied zelf de feitelijke zeggenschap hebben. Het kan niet ingezet worden voor andere commerciële partijen en projecten waar een private partij de meerderheidsaandeel krijgt. Dit zou voor concurrentievervalsing en marktverstoring zorgen.

2. Aanvragen ontwikkellening

2.1. De aanvraag van een ontwikkellening

2.1.1 Vanaf wanneer aanvragen

Het Ontwikkelfonds Warmte werkt volgens het buurtproces van Energie Samen. Het buurtproces is een stappenplan dat bewonersinitiatieven ondersteunt bij de initiatie, ontwikkeling, bouw en exploitatie van collectieve warmteprojecten (zie buurtproces).

Een project komt in aanmerking voor financiering als het zich in mijlpaal C van het buurtproces bevindt (einde van de initiatiefase).

De Fondsmanager toetst de aanvragen voor Ontwikkelleningen aan de voorwaarden zoals opgenomen in dit document (met bijbehorende handleiding) .

Het formele besluit om een lening toe te kennen wordt genomen door de beoordelingscommissie van de Fondsbeheerder. Het staat de Fondsmanager en de Fondsbeheerder te allen tijde vrij aanvullende eisen te stellen of een financiering om hen moverende redenen te weigeren.

2.1.2 Aanvangscriteria

Bij het beoordelen van de aangeleverde documenten, wordt met name gekeken of de volgende aspecten voldoende zijn uitgewerkt en onderbouwd.

Organisatie & Financiering
Het bewonersinitiatief heeft zich georganiseerd als coöperatie met als doel het warmtenet coöperatief te ontwikkelen. De coöperatie is als rechtspersoon geregistreerd, beschikt over een KvK-nummer, heeft een bankrekening, en streeft ernaar zich te ontwikkelen tot een warmtegemeenschap met een meerderheidsbelang of volledig eigendom van het warmtesysteem.

De organisatie is voldoende robuust en beschikt over een goed functionerend bestuur (diversiteit qua achtergrond/ deskundigheid). Het organisatievermogen blijkt uit actieve werkgroepen waarin bewoners uit het plangebied een belangrijke rol spelen. De organisatie heeft ook één of meerdere betaalde krachten in dienst, of heeft de intentie deze aan te stellen om de continuïteit, professionaliteit en uitvoeringskracht van de organisatie te waarborgen.

Het Plan van Aanpak beschrijft het project van begin tot eind: de aanleiding en doelstelling, het projectgebied en de gekozen techniek, de betrokken partners en stakeholders, en de manier waarop bewoners zijn betrokken en worden betrokken in de toekomst. Het bevat een overzicht van uitgevoerde en nog benodigde onderzoeken, de organisatie van het projectteam, en de bestuurlijke structuur. Daarnaast behandelt het de financiële onderbouwing en businesscase, een risicoanalyse met mitigerende maatregelen, de planning en het kritische pad, en de financiering. Tot slot zijn governance en interne afspraken vastgelegd in een governanceplan en huishoudelijk reglement.

Techniek en businesscase
Een warmtenet met een duurzame bron is de meest waarschijnlijke warmteoplossing in het belangrijkste deel van het plangebied. Dit blijkt uit de verkenningsanalyse, waarin verschillende alternatieve warmteoplossingen objectief worden vergeleken aan de hand van randvoorwaarden en uitgangspunten. De analyse is ondersteund door een multicriteria-analyse (MCA) en levert één of meerdere voorkeursscenario's op die de gekozen oplossing onderbouwen.

Er is een businesscase opgesteld voor het warmtenet, waarbij gebruik is gemaakt van het ontwikkelfondswarmte-template. In de businesscase wordt de overbrugbare onrendabele top inzichtelijk gemaakt. Dit is het deel van de investeringskosten dat tijdelijk niet kan worden terugverdiend binnen de standaard exploitatie, maar dat door aanvullende maatregelen, subsidies of eigen bijdragen kan worden overbrugd zodat het project financieel haalbaar wordt.

Bewonersparticipatie en communicatie
Het gezamenlijk nadenken over een warmteoplossing als vervanging van het aardgas leeft in de wijk. Dat blijkt bijvoorbeeld uit communicatie die er is geweest, bewonersavonden, bezoekers van de website of activiteit(en) op social media platforms.

Partners en overheden
Het project moet aantonen dat de gemeente instemt met de planontwikkeling of dat het project in lijn is met het Warmteprogramma van de gemeente (voorheen Transitievisie Warmte). Daarnaast moet er overeenstemming zijn tussen de coöperatie en de gemeente over de rolverdeling in de ontwikkeling van het project. Ook moeten andere relevante partners in het plangebied, zoals een woningcorporatie, de intentie hebben uitgesproken dat ze instemmen met de planontwikkeling en bereid zijn hier actief aan mee te werken. Dit kan blijken uit documenten of schriftelijke bevestigingen, zoals een verklaring, intentieovereenkomst of samenwerkingsovereenkomst. Belangrijk is dat uit deze documenten duidelijk wordt welke partijen betrokken zijn, welke afspraken zijn gemaakt en op welke manier zij bijdragen aan de uitvoering van het project.

3. Oprichten warmtebedrijf

De coöperatie kan in principe zelf het warmtebedrijf zijn, maar in de meeste gevallen wordt het bedrijf uitgevoerd in een daarvoor speciaal opgerichte entiteit (special purpose vehicle, SPV). Deze juridische entiteit is vaak een besloten vennootschap (BV) waar de coöperatie de enige aandeelhouder van is.

Oprichten warmtebedrijf
Het oprichten van een warmtebedrijf is essentieel om bewoners zeggenschap en eigendom te geven over hun toekomstige warmtevoorziening. Het vormt de juridische en organisatorische basis voor:

- Het formaliseren van een meerderheidsaandeel en zeggenschap:
  Wie als bewoners in de toekomst daadwerkelijk zeggenschap wil hebben, moet zorgen voor een meerderheidsaandeel (minimaal 51%) in het warmtebedrijf. Dit is belangrijk omdat de bewoners op die manier zelf invloed hebben op belangrijke thema's zoals betaalbaarheid, duurzaamheid en betrouwbaarheid.
- Het vastleggen van samenwerkingen met partners:
  Het warmtebedrijf dient de gemaakte afspraken met gemeenten, financiers en andere stakeholders vast te leggen in samenwerkingsovereenkomsten (SOK) waarmee een duidelijke rolverdeling in de ontwikkelfase wordt geborgd.

Daarnaast fungeert de BV als zelfstandige rechtspersoon die subsidies kan aanvragen, financiering kan ontvangen, vergunningen kan indienen en contracten kan sluiten.

Wanneer oprichten?
Het warmtebedrijf wordt idealiter opgericht aan het begin van fase 3 'Definitief Ontwerp' (mijlpaal E). In fase 2 'Voorlopig Ontwerp' (mijlpaal D), worden hiervoor de voorbereidingen getroffen en een gezamenlijke go/no-go beslissing genomen. Dit voorkomt vertraging en zorgt dat alle rechten en plichten direct aangegaan worden met de juiste juridische entiteit.

Als je pas begint op het moment dat een BV feitelijk al nodig is (bijvoorbeeld voor subsidieaanvragen), ben je meestal al te laat.

Volgens de Wet collectieve warmte (Wcw) is het niet toegestaan dat publieke partijen een minderheidsaandeel hebben in een warmtebedrijf. Totdat deze wet eventueel wordt aangepast, betekent dit dat coöperaties die een warmtegemeenschap willen zijn (met meer dan 1500 aansluitingen), moeten streven naar 100% eigendom van het warmtebedrijf om aan de wettelijke eisen te voldoen.

Als het warmtebedrijf op het moment van de aanvraag nog niet is opgericht, is het belangrijk dat de coöperatie in ieder geval de intentie duidelijk uitspreekt om een meerderheidsaandeel te krijgen. Deze intentie vormt een toetsingscriterium voor het fonds en moet zichtbaar zijn in de gemaakte afspraken en plannen. Omdat deze voorwaarde zo cruciaal is, willen we al vóór de oprichting van het warmtebedrijf actief betrokken zijn bij het proces. De Kwaliteitsmanager zal hier nadrukkelijk naar vragen en kan aanvullende informatie opvragen om dit te toetsen. Ter ondersteuning vragen wij de initiatiefnemers een template 'matrix aandeelhoudersovereenkomst' in te vullen. Deze matrix legt de doelstellingen en plannen voor het warmtebedrijf vast, evenals de uitgangspunten voor governance en zeggenschap. Deze matrix wordt vervolgens gezamenlijk besproken om te waarborgen dat de zeggenschap en het meerderheidsaandeel van de coöperatie daadwerkelijk worden geborgd bij de oprichting van het warmtebedrijf. De matrix is te vinden in de bibliotheek.

Na oprichting van het warmtebedrijf
Zodra het warmtebedrijf als BV is opgericht, informeert de coöperatie de fondsmanager daarover aangezien de lening op dat moment overgezet moet worden naar deze BV, die vervolgens de formele leningnemer wordt. Dit is nodig omdat vanaf dat moment het warmtebedrijf – en niet langer de coöperatie – verantwoordelijk is voor de uitvoering, de contracten en de financiële verplichtingen die bij het project horen.

De Fondsmanager zal hiervoor bepaalde documenten (van de BV) opvragen, waaronder de statuten, kopieën van de identiteitsbewijzen van de bestuursleden, de UBO gegevens en de MKB verklaring.

4. Uitvoering en rapportage

4.1 Betaling vanuit een projectdepot

De Ontwikkellening wordt beschikbaar gesteld in de vorm van een projectdepot, dat middels voorschotten beschikbaar wordt gesteld aan de energiecoöperatie. Met deze voorschotten kan de energiecoöperatie facturen van leveranciers betalen. Wanneer het voorschot volledig is benut, dient de energiecoöperatie via de online portal Mijnfonds een verantwoording in van de gemaakte kosten (die met het voorschot zijn betaald) en wordt op basis van deze verantwoording een nieuw voorschot uitgekeerd (binnen de voorwaarden van de lening).

Indien uiteindelijk blijkt dat niet het gehele depot nodig blijkt te zijn, wordt de Lening aangepast aan hetgeen daadwerkelijk is opgenomen.

4.2 Kwartaalrapportage aan de Fondsmanager

Naast de hiervoor vermelde voorwaarden, is de energiecoöperatie die een lening toegekend heeft gekregen uit het Ontwikkelfonds Warmte, verplicht om elk kwartaal een rapportage aan te leveren waarin met name de voortgang van het project wordt toegelicht (zowel inhoudelijk als financieel). De energiecoöperatie maakt hierbij gebruik van het format zoals dat beschikbaar is in het online portaal Mijnfonds.

De Fondsmanager beoordeelt de rapportages en verzamelt de informatie uit de rapportages tevens voor:

- Het verkrijgen van inzicht in de ervaringen en leerpunten van de projecten, waarmee andere energiecoöperaties geholpen kunnen worden. Kennisdelen is een belangrijke voorwaarde voor deelname aan het Ontwikkelfonds Warmte.
- Het opstellen van de halfjaarlijkse rapportage ten behoeve van de subsidiegever.

Je ontvangt de uitnodiging voor het indienen van de kwartaalrapportage via Mijnfonds. Hier vul je de rapportage in met daarbij een specificatie van de eigen bijdrage (zie het Excelformulier dat je kunt downloaden via Mijnfonds).

5. Kritieke situaties

5.1 Procedure bij stagnatie van het project

Tijdens de uitvoering van een project kunnen zich situaties voordoen die een kritieke impact hebben op de voortgang of de haalbaarheid van het project. Zodra een energiecoöperatie een dergelijke situatie constateert, meldt zij dit zo spoedig mogelijk aan de Fondsmanager. Ook in het geval er sprake is van gewijzigde omstandigheden waardoor het project en/of de energiecoöperatie niet langer voldoet aan de voorwaarden van het Ontwikkelfonds, informeert de energiecoöperatie dit direct aan de Fondsmanager en de Kwaliteitsmanager.

De Fondsmanager en de Kwaliteitsmanager gaan vervolgens met de energiecoöperatie in overleg om te bekijken welke maatregelen genomen kunnen worden om de situatie te herstellen waardoor weer voldaan wordt aan de voorwaarden van het Ontwikkelfonds.

Zoals hiervoor vermeld, stuurt de energiecoöperatie ieder kwartaal een rapportage aan de Fondsmanager waarin de voortgang van het project wordt beschreven. De Kwaliteitsmanager voert daarnaast maandelijks een voortgangsgesprek met de energiecoöperatie, waarbij ten minste één bestuurslid en één lid van het projectteam aanwezig zijn. Tijdens deze gesprekken worden eventuele knelpunten tijdig erkend en, waar mogelijk, gezamenlijk opgelost.

Wanneer uit deze gesprekken of uit de ontvangen rapportages blijkt dat de voortgang van het project onvoldoende is of dreigt te stagneren, wordt een overleg ingepland met de projectleider van de energiecoöperatie, een bestuurslid, de Kwaliteitsmanager en de Fondsmanager.

Het doel van dit overleg is om gezamenlijk te bepalen welke belemmeringen zich voordoen en welke maatregelen nodig zijn om het project weer op koers te brengen. Ter voorbereiding op dit gesprek kan de Fondsmanager aanvullende projectdocumentatie opvragen, zoals gespreksverslagen, contracten of relevante beleidsstukken.

Het is daarom essentieel dat de energiecoöperatie een goed gestructureerd projectdossier bijhoudt waarin alle relevante documenten inzichtelijk zijn opgeslagen. Op basis van het overleg wordt bepaald of het project in aanmerking blijft komen voor voortzetting binnen het Ontwikkelfonds Warmte.

5.2 Pauze project

Wanneer een project tijdelijk op pauze wordt gezet, wordt er beperkt geld uit het depot vrijgegeven. De verplichting om periodieke kwartaalrapportages aan te leveren aan de fondsmanager blijft daarbij onverminderd van kracht.

De coöperatie neemt het besluit om het project op pauze te zetten en legt dit besluit schriftelijk vast. Vervolgens bespreekt de coöperatie dit besluit met de Kwaliteitsmanager, waarbij zij gezamenlijk de invulling van de pauzeperiode op papier zetten.

Daarna deelt de coöperatie het besluit, inclusief de uitgewerkte invulling van de pauze, met de Fondsmanager. De Fondsmanager beoordeelt de aangeleverde informatie, vraagt - indien nodig - aanvullende toelichting op en bepaalt welke impact de pauze heeft op het project en/of de lening.

Na deze beoordeling keurt de Fondsmanager de pauzeperiode al dan niet goed en communiceert dit besluit terug naar de coöperatie.

Het fonds ziet erop toe dat er vooraf duidelijke afspraken worden gemaakt over de invulling en het doel van de pauzeperiode. Dit omvat in ieder geval:

- Een duidelijke einddatum van de pauze.
- Afspraken over welke activiteiten wel en niet doorgaan.
- Een plan voor kostenbeheer en dekking van de kosten; uitgaven uit de ontwikkellening vereisen goedkeuring van de Fondsmanager.
- Een communicatiestrategie richting bewoners, gemeente en andere partners.
- Concrete afspraken over wat er aan het einde van de pauze van alle relevante stakeholders wordt verwacht.

Daarom is het voor coöperaties die een pauze overwegen belangrijk om aandacht te besteden aan de volgende zaken:

- Leg een helder bestuursbesluit vast over het pauzeren van het project, de noodzakelijke kosten en de voorwaarden voor hervatting.
- Maak duidelijke afspraken met alle partners over hun rol tijdens en na de pauze, inclusief communicatie over het vervolg.
- Houd bewoners betrokken door transparante en positieve communicatie over het nut van de pauzeperiode.
- Gebruik de pauze om het bestuur – waar nodig - te versterken voor de volgende projectfase.
- Versterk de relatie met de gemeente via procesafspraken over vervolgstappen, zonder inhoudelijke projectdiscussies.
- Onderhoud strategisch contact met partners om samenwerking en mogelijke alternatieven te verkennen.
- Blijf het project goed administreren, zowel financieel als inhoudelijk middels een gestructureerd projectdossier.

Wanneer uit een latere kwartaalrapportage blijkt dat het project weer voldoende voortgang boekt en het project weer voldoet aan de eisen van het fonds, wordt opnieuw overleg gevoerd met de energiecoöperatie en de Kwaliteitsmanager. Na een positief besluit van de Fondsmanager kan het project worden voortgezet.

Deze opzet zorgt ervoor dat projecten tijdens een pauze overzichtelijk en gecontroleerd blijven, terwijl de coöperatie de regie behoudt en het project na de pauze efficiënt kan worden hervat.

6. Afsluiting project

6.1 Overdracht

Als de energiecoöperatie projectrechten wil overdragen aan een andere juridische partij, vraagt ze daarvoor schriftelijke goedkeuring bij de Fondsmanager aan en wordt in onderling overleg en nauwe samenwerking met bijvoorbeeld de regionale koepel van energiecoöperaties gezocht naar een potentiële koper. Indien de energiecoöperatie besluit het project niet zelf voort te zetten en er in de regio geen andere coöperatieve partij bereid is dit over te nemen, zal de Fondsmanager in principe geen bezwaar maken tegen overdracht aan een niet-coöperatieve partij.

Wel is het noodzakelijk dat in deze situaties de terugbetaling van de verstrekte lening juridisch geborgd blijft. Daarom is het van groot belang dat de energiecoöperatie die dit voornemen heeft, tijdig met de Fondsmanager hierover in gesprek gaat. De Fondsmanager zal in dat geval inzage willen in alle relevante contracten en eventuele afspraken die de tot dan toe door de energiecoöperatie opgebouwde rechten en plichten weergeven. Indien dergelijke documenten nog niet aanwezig zijn, zal de energiecoöperatie verzocht worden deze alsnog vóór een eventuele overdracht op te stellen en te ondertekenen, zodat de terugbetaling aan het Ontwikkelfonds Warmte geborgd kan worden.

De Fondsmanager, Kwaliteitsmanager en energiecoöperatie zullen in dit geval in goed overleg met elkaar de te nemen stappen bespreken.

6.2 Financial close

Voorafgaand in de gesprekken met de bank voor de projectfinanciering wordt aangegeven dat de energiecoöperatie een lening heeft bij het Ontwikkelfonds Warmte die bij Financial Close terugbetaald moet worden. Zo gauw in deze gesprekken een streefdatum bekend wordt voor Financial Close dan meldt de energiecoöperatie deze streefdatum bij de Fondsmanager. De energiecoöperatie geeft aan wanneer verwacht wordt dat de financiële middelen beschikbaar zullen zijn om de lening van het Ontwikkelfonds Warmte terug te betalen en of er nog extra kosten gemaakt dienen te worden tot dat moment.

De Fondsmanager en de Fondsbeheerder stellen na het betalen van de laatste facturen de eindstand van de lening op en informeren de energiecoöperatie hierover.

Zodra de energiecoöperatie toegang heeft tot het investeringskapitaal, betaalt de energiecoöperatie de lening terug aan de Fondsmanager die het doorstort aan de Fondsbeheerder. De Fondsbeheerder boekt de ontvangen gelden vervolgens terug in het Ontwikkelfonds Warmte.

De leningnemer betaalt de Lening terug op de bankrekening van de Fondsmanager, op of direct na Financial Close en bij voorrang op alle andere mogelijke verplichtingen die Initiatiefnemer op dat moment heeft.

Als het project niet slaagt en daarmee niet gefinancierd kan worden, wordt de lening onder voorwaarden kwijtgescholden. Zie hiervoor de Financieringsovereenkomst.